

Parlamentul
Republicii Moldova

SL nr. 14/02-81

10 august 2021

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Biroului permanent al

Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

Anexă:

Proiectul de lege

Notă informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	181
"10"	08 2021
Ora	

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

Grosu Liliiana Paul Goggin Litvinenco

Boris Morocoi

Marcelo Holaciu

Ana Roca

Chim Theodor

Tolucanu

Chiroc Igor

Saparov Vasile

Pisat Iurie

Catanoi Artemie

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 3/2016 din 25-02-2016 cu privire la Procuratură (Publicat la 25-03-2016 în Monitorul Oficial Nr. 69-77 art. 113) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 17:

alineatul (14) se completează la final cu cuvintele: „cu excepția încetării mandatului în caz de eliberare din funcție urmare a evaluării performanțelor sau aplicării sancțiunii disciplinare”;

la alineatul (15), după cuvintele „funcției de Procuror General”, se introduc cuvintele „sau a suspendării din funcție în legătură cu pornirea urmăririi penale în privința acestuia”.

2. La articolul 18, alineatul (4) se completează la final cu cuvintele: „cu excepția încetării mandatului Procurorului General în caz de eliberare din funcție urmare a evaluării performanțelor sau aplicării sancțiunii disciplinare, ori suspendării din funcție a Procurorului General în legătură cu pornirea urmăririi penale în privința sa”.

3. Se completează cu articolul 30¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 30¹. Evaluarea performanțelor Procurorului General

(1) În scopul aprecierii activității și a corespunderii cu funcția deținută, performanțele Procurorului General se evaluează de către o comisie de evaluare a performanțelor Procurorului General, constituită ad-hoc de Consiliul Superior al Procurorilor.

(2) Evaluarea performanțelor Procurorului General se inițiază la sesizarea Președintelui Republicii sau a cel puțin 3 membri ai Consiliului

Superior al Procurorilor. Evaluarea performanțelor Procurorului General nu poate avea loc mai des decât o dată în an.

(3) Comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General se constituie în termen de 10 zile din momentul inițierii procedurii de evaluare. Aceasta este constituită din 5 membri, dintre care unul este propus de Președintele Republicii, unul de Ministerul Justiției, unul de Consiliul Superior al Magistraturii, unul de Consiliul Superior al Procurorilor și unul de Procurorul General.

(4) Calitatea de membru al comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului General poate fi deținută de persoane care dispun de calificare în domeniul dreptului, managementului public, având experiență de cel puțin 10 ani în domeniul de activitate profesională și o reputație ireproșabilă. Membrii comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului General propuși de Președintele Republicii și Ministerul Justiției nu pot fi angajați în serviciul public. Calitatea de membru al comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului General nu poate fi deținută de procurori în funcție fie de alte persoane aflate în subordinea Procurorului General.

(5) Procedura de evaluare se efectuează în baza unui regulament aprobat de comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General, care se publică pe site-ul web al Procuraturii Generale și va conține elementele prevăzute la art. 30 alin. (2) și (3).

(6) Comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General este în drept de a audia orice procuror și alt angajat al procuraturii, de a solicita și primi de la orice persoană explicații scrise, date și informații, inclusiv date analitice, de a antrena în procesul de evaluare experți independenți, de a dispune control de audit, inclusiv al managementului instituțional. Comisia de evaluare audiază, în mod obligatoriu, Procurorul General.

(7) În urma evaluării performanțelor Procurorului General, comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General întocmește un raport motivat prin care acordă unul din următoarele calificative: „bine”, „foarte bine”, „excelent”, „eșuat”. Raportul cu calificativul obținut se prezintă Consiliului Superior al Procurorilor.

(8) În cazul obținerii calificativului „eșuat”, Consiliul Superior al Procurorilor propune Președintelui Republicii eliberarea din funcție a Procurorului General. Consiliul Superior al Procurorilor poate solicita motivat repetarea procedurii de evaluare a performanțelor dacă acesta consideră că evaluarea efectuată de comisie a avut loc cu încălcarea procedurii, iar această încălcare a avut un efect determinant asupra rezultatelor evaluării. La repetarea

procedurii de evaluare a performanțelor, comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General este obligată să ia în considerare obiecțiile formulate de Consiliul Superior al Procurorilor.

(9) În cazul constatării unor aparențe de abatere disciplinară, comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General sesizează Consiliul Superior al Procurorilor potrivit art.52¹.”

4. Se completează cu articolul 52¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 52¹. Norme specifice cu privire la răspunderea disciplinară a Procurorului General

(1) Procurorul General poate fi tras la răspundere disciplinară în condițiile prezentei legi și cu particularitățile specificate în prezentul articol. Dispozițiile art.36, 37, 38 și 38¹ se aplică în mod corespunzător.

(2) În funcție de gravitatea abaterilor, Procurorului General i se poate aplica, prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor, una din următoarele sancțiuni disciplinare:

- a) avertisment;
- b) mustrare;
- c) eliberare din funcția de procuror general.

(3) Procedura disciplinară poate fi inițiată de cel puțin 3 membri ai Consiliului Superior al Procurorilor, de Președintele Republicii urmare a petițiilor/sesizărilor sau, după caz, din oficiu, ori, în cazul prevăzut la art.30¹ alin.(9), de către comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General, în cazul existenței unor bănuieli rezonabile privind săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art.38. Prevederile art.44 alin.(1) și (3) se aplică în mod corespunzător.

(4) Verificarea circumstanțelor expuse în sesizarea depusă potrivit alin.(3) se efectuează de o comisie de disciplină, constituită ad-hoc de Consiliul Superior al Procurorilor, al cărei mandat încetează odată cu finalizarea procedurii disciplinare. Comisia de disciplină este constituită din doi membri ai Consiliului Superior al Procurorilor, dintre care un membru ales din rândul procurorilor și unul din rândul reprezentanților societății civile, precum și un membru propus de Președintele Republicii Moldova din rândul reprezentanților societății civile cu o activitate profesională recunoscută în domeniul justiției, anticorupției sau al drepturilor omului.

(5) Activitatea comisiei de disciplină se asimilează inspecției procurorilor. Dispozițiile art.46, 47 și 48 se aplică în mod corespunzător față de procedura disciplinară pornită împotriva Procurorului General.

(6) După finalizarea verificării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, comisia de disciplină emite una din următoarele decizii motivate:

a) de încetare a procedurii disciplinare, dacă nu identifică niciun temei de tragere la răspundere disciplinară;

b) de transmitere a materialelor la Consiliul Superior al Procurorilor, dacă identifică un temei de tragere la răspundere disciplinară.

(7) Decizia de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de către autorul sesizării la Consiliul Superior al Procurorilor în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării acesteia.

(8) Cauza disciplinară împotriva Procurorului General se examinează de către Consiliul Superior al Procurorilor, similar procedurii stabilite în fața Colegiului de disciplină și etică potrivit art. 50 și 51 alin.(1)-(6) și alin.(8).

(9) Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la aplicarea sancțiunii de eliberare din funcție se transmite Președintelui Republicii.”

5. Se completează cu articolul 55¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 55¹. Suspendarea din funcție a Procurorului General

Mandatul Procurorului General în privința căruia a fost pornită urmărirea penală în condițiile art.270 alin.(7) din Codul de procedură penală se suspendă de drept pe perioada urmăririi penale. Președintele Republicii, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, numește un Procuror General interimar pe perioada suspendării în condițiile art.17 alin.(16).”

6. Articolul 58:

Se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

(7) „Procurorul General poate fi eliberat din funcție înainte de expirarea mandatului de către Președintele Republicii Moldova la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, în cazul în care, în cadrul evaluării performanțelor Procurorului General efectuate conform prevederilor art. 30¹, obține calificativul „eșuat”.

(8) Procurorul General poate fi eliberat din funcție înainte de expirarea mandatului de către Președintele Republicii la propunerea Consiliului Superior

al Procurorilor, în cazul adoptării de către Consiliul Superior al Procurorilor a hotărârii de aplicare a sancțiunii disciplinare de eliberare din funcție.”

7. Articolul 69:

alineatele (1) și (2) și vor avea următorul cuprins:

„(1) Consiliul Superior al Procurorilor este constituit din 12 membri.

(2) Din Componenta Consiliului Superior al Procurorilor fac parte, de drept, președintele Consiliului Superior al Magistraturii (inclusiv interimar), ministrul justiției (inclusiv interimar) și Avocatul Poporului.”

la alineatul (4), propoziția a doua se completează cu textul „ , precum și vârsta de cel mult 65 de ani”.

8. Articolul 76, alin. (1) se completează cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) în caz de atingere a vârstei de 65 de ani.”

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură este elaborat și prezentat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova în condițiile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova precum și în condițiile art.47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.747/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Necesitatea adoptării prezentului proiect de lege rezultă din imperativul restabilirii încrederii în justiție a cetățenilor, un rol important în acest sens aparținând Procurorului General. Calitatea actului de justiție depinde în egală măsură de activitatea procurorilor și judecătorilor care, în exercitarea funcțiilor, au datoria de a servi interesului public și de a proteja valorile și principiile statului de drept, precum și să asigure respectarea drepturilor și libertăților omului și a dreptului la un proces echitabil.

Procurorul are un rol activ în contracararea criminalității și protecția intereselor cetățenilor și ale statului, având atribuțiile de a conduce în numele statului urmărirea penală, de a reprezenta învinuirea în instanță ș.a. Spre regret, activitatea Procuraturii este foarte des criticată pe motivul subordonării politice, pornirii și încetării dosarelor politice/la comandă, al inacțiunii și tergiversării dosarelor de rezonanță, precum și utilizarea procuraturii ca o unitate corporatistă pentru protejarea și apărarea intereselor proprii. Toți acești factori cresc sentimentul de inegalitate, nedreptate, injustețe și neechitate și prin urmare știrbesc semnificativ din imaginea Procuraturii. Sistemul Procuraturii este unul ierarhic, construit pe principiul subordonării. Astfel, Procurorul General, conform art. 53¹, alin. (1) lit. k) din Codul de Procedură Penală este procurorul ierarhic superior pentru toți procurorii din sistemul Procuraturii. Respectiv, acesta dispune de un șir de instrumente de control asupra tuturor procurorilor și a dosarelor care se află în gestiunea lor. Prin urmare, Procurorul General are un rol extrem de important în apărarea statului de drept și în asigurarea luptei cu criminalitatea.

Examinând prevederile Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, constatăm că activitatea Procurorului General este lipsită de un control efectiv ulterior și de o procedură de monitorizare pentru a stabili dacă acesta își realizează atribuțiile sale legale în mod conștiincios și în interesul statului. Astfel, odată ce Procurorul General este numit în funcție, activitatea acestuia nu mai poate fi verificată sub aspectul calității și

corectitudinii, deși acesta are un rol important în stat și dispune de atribuții cu impact semnificativ. Mai mult ca atât, chiar în eventualitatea constatării unei activități neconforme a Procurorului General, nu există un mecanism legal pentru a sancționa un astfel de comportament, situație care generează riscuri mari pentru societate.

Lipsa unui remediu sau a unui control efectiv asupra activității oricărui funcționar sau demnitar creează riscul că acesta va întreprinde acțiuni ilegale în cursul realizării atribuțiilor sale de serviciu, acesta fiind sigur de imposibilitatea aplicării unor sancțiuni pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu. Astfel, monitorizarea activității funcționarului/demnitarului nu face decât să responsabilizeze funcționarul în cauză și să funcționeze ca o măsură de prevenție, prin instituirea unui mecanism de atragere la răspundere. La fel, excluderea stării de impunitate va impulsiona funcționarul să pună în balanță toate aspectele de ordin legal pentru a lua decizii echilibrate, echidistante și corecte.

Din aceste considerente, propunem modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură prin introducerea unui mecanism de verificare a activității Procurorului General cât și de sancționare a acestuia în dependență de gravitatea faptelor, prin aplicarea sancțiunii disciplinare sau dispunerea revocării din funcție.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are ca obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin modificările propuse se urmărește introducerea unui mecanism de evaluare a performanțelor Procurorului General și dispunerea revocării acestuia din funcție în cazul în care se constată calificativul „eșuat” urmare a efectuării evaluării performanțelor. Astfel, Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură se completează cu un articol nou, articolul 30¹ care va reglementa modul de efectuare a evaluării performanțelor activității Procurorului General. Respectiv, în scopul aprecierii activității, nivelului de cunoștințe și aptitudinilor profesionale, a corespunderii cu funcția deținută, precum și pentru stimularea perfecționării abilităților profesionale și sporirea eficienței activității, performanțele Procurorului General se evaluează de către comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General, constituită de Consiliul Superior al Procurorilor. Evaluarea performanțelor Procurorului General se va putea iniția la sesizarea Președintelui Republicii sau a cel puțin 3 membri ai Consiliului Superior al Procurorilor. Evaluarea performanțelor Procurorului General nu va putea avea loc mai des decât o dată în an. Comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General va fi constituită din 5 membri, dintre care unul este propus de Președintele Republicii, unul de Ministerul Justiției, unul de Consiliul Superior al Magistraturii, unul

de Consiliul Superior al Procurorilor și unul de Procurorul General. Calitatea de membru al comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului General va putea fi deținută de persoane care dispun de calificare în domeniul dreptului, managementului public, având experiență de cel puțin 10 ani în domeniul de activitate profesională și o reputație ireproșabilă. Membrii comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului General propuși de Președintele Republicii și Ministerul Justiției nu pot fi angajați în serviciul public. În urma evaluării performanțelor Procurorului General, comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General întocmește un raport motivat prin care acordă unul din următoarele calificative: „bine”, „foarte bine”, „excelent”, „eșuat”. Raportul cu calificativul obținut se prezintă Consiliului Superior al Procurorilor. În cazul obținerii calificativului „eșuat”, Consiliul Superior al Procurorilor propune Președintelui Republicii eliberarea din funcție a Procurorului General. Așadar, mecanismul propus este unul bine punctat, stabilind criteriile, condițiile și modul în care poate avea loc evaluarea respectivă, asigurând în același timp condiții de apărare și de participare la procesul respectiv pentru Procurorul General care urmează a fi evaluat. În esență, modificările propuse extind procedurile existente în lege pentru procurori și față de Procurorul General, cu unele mici ajustări determinate de subiectul acțiunii (subiectul sesizării și entitatea care va evalua performanțele). Modificările propuse nu vor afecta independența și autonomia Procuraturii și a Procurorului General, deoarece Consiliului Superior al Procurorilor îi rămâne rolul decisiv la luarea deciziei. Modificările respective sunt astfel în concordanță perfectă cu normele constituționale, neatentând la calitatea Consiliului Superior al Procurorilor de organ de autoadministrare a procurorilor. Comisia specială de evaluare a performanțelor Procurorului General urmează să fie constituită de Consiliul Superior al Procurorilor, în cadrul căreia acesta desemnează un membru. Totodată, Consiliul obține și un rol activ și este unul din subiecți care poate iniția procedura de efectuare a verificării performanțelor Procurorului General. Astfel, în baza raportului de evaluare efectuat de comisia specială și de calificativul obținut, Consiliul poate propune Președintelui țării eliberarea Procurorului General din funcție. Reieșind din art.125 alin.(2) din Constituție, Procurorul General este demis din funcție de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, în condițiile legii, pentru motive obiective și în temeiul unei proceduri transparente. Așadar, modificările respective nu intervin și nu se interferează cu rolul și atribuțiile Consiliului Superior al Procurorilor, acesta rămânând în continuare organul care propune eliberarea din funcție a Procurorului General, iar temeiurile de eliberare din funcție sunt acelea care urmează a fi constatate în raportul de evaluare a performanțelor, ținându-se cont de activitatea, nivelul de cunoștințe și al aptitudinilor profesionale. În opinia Comisiei de la Veneția CDL-AD(2019)034 pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu referire la amendamentele propuse la Legea cu privire la Procuratură, Comisia a punctat că în Republica Moldova, Constituția nu reglementează în detaliu organizarea și funcționarea

CSP (a se vedea art.125¹ alin.(4) din Constituție). Aceasta înseamnă că Legea cu privire la Procuratură poate, în principiu, lăsa spațiu pentru alte organe, comisii, comitete etc. care să contribuie la activitatea CSP sau la care CSP poate delega o parte din puterea sa. Respectiv instituirea comisiei pentru efectuarea evaluării profesionale a Procurorului General se face în strictă conformitate cu prevederile constituționale.

Suplimentar la aceasta, prevederile legii se propune a fi completate și cu art.52¹ care să reglementeze procedura de aplicare și tragere la răspundere disciplinară a Procurorului General. Astfel, la inițiativa a cel puțin 3 membri ai Consiliului Superior al Procurorilor, a comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului General sau a Președintelui Republicii Moldova, se poate iniția procedura disciplinară în privința Procurorului General. Verificarea circumstanțelor invocate se efectuează de o comisie de disciplină constituită ad-hoc de către Consiliul Superior al Procurorilor. Comisia de disciplină se constituie din 2 membri ai Consiliului Superior al Procurorilor, dintre care un membru este din rândul procurorilor, iar unul din rândul reprezentanților societății civile, precum și un membru propus de Președintele Republicii, din rândul reprezentanților societății civile. După finalizarea verificării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, comisia de disciplină emite una din următoarele decizii motivate:

a) de încetare a procedurii disciplinare, dacă nu identifică niciun temei de tragere la răspundere disciplinară;

b) de transmitere a materialelor la Consiliul Superior al Procurorilor, dacă identifică un temei de tragere la răspundere disciplinară.

Suplimentar, se propune introducerea la art.55¹ din Lege, reglementarea privind posibilitatea suspendării din funcție a Procurorului General în cazul în care, în privința acestuia a fost pornită urmărirea penală în condițiile art.270 alin.(7) din Codul de procedură penală. La rândul său, Președintele Republicii, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, numește un Procuror General interimar pe perioada suspendării.

În această ordine de idei, menționăm că introducerea reglementărilor privind evaluarea performanțelor Procurorului General, precum și a reglementărilor privind aplicarea răspunderii disciplinare Procurorului General vine să asigure o responsabilizare a activității Procuraturii și a conducerii acesteia și instituie o balanță de putere și control între Procurorul General și Consiliul Superior al Procurorilor.

Modificările propuse la art.69 urmăresc reducerea numărului de membri CSP de la 15 la 12, prin excluderea Procurorului General, a procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia și al Președintelui Uniunii Avocaților din rândul membrilor de drept.

Necesitatea excluderii Procurorului General din CSP are drept scop reducerea influenței Procurorului General asupra Consiliului și asupra restului membrilor CSP aleși din rândul procurorilor. Din moment ce CSP, în calitate de organ de autoadministrare a procurorilor și de garant al independenței și imparțialității procurorilor, trebuie să asigure funcționarea normală a sistemului procuraturii, aceasta trebuie să verifice și activitatea Procurorului General și, dacă este cazul, să inițieze procedura disciplinară în privința acestuia sau, după caz, să propună revocarea acestuia din funcție. Având în vedere că Procurorul General este numit în funcție pe un termen de 7 ani, iar membrii CSP sunt numiți pe un termen de 4 ani, există riscul ca Procurorul General să poată exercita anumite influențe în privința membrilor CSP atât în timpul, cât și după încetarea mandatului membrilor CSP. Influența necorespunzătoare a Procurorului General poate fi mai cu seamă în privința membrilor CSP aleși din rândul procurorilor, care în perioada respectivă se detașează din funcția de procuror pe durata exercitării mandatului. În aceste împrejurări, Procurorul General poate amenința sau exercita influențe necorespunzătoare asupra membrilor CSP aleși din rândul procurorilor după finalizarea mandatului acestora. Acest lucru poate avea loc inclusiv sub aspectul carierei sale. Așadar, având în vedere că prezentul proiect de lege vine să fortifice rolul CSP în procesul de supraveghere și verificare a activității Procurorului General, inclusiv, dacă este cazul, să dispună eliberarea din funcție a acestuia, precum și pentru a exclude eventualele influențe ale Procurorului General asupra membrilor CSP aleși din rândul procurorilor, este imperios necesar ca Procurorul General să fie exclus ca membru de drept din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor.

Cu referire la excluderea procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia și a Președintelui Uniunii Avocaților în calitate de membri de drept ai CSP, menționăm că aceștia trebuie excluși din motivul că plasarea procurorului-șef al Procuraturii UTA Găgăuzia ca membru al CSP îi creează acestuia un statut mai privilegiat nejustificat și prezintă probleme de inegalitate și neechitate în raport cu alți procurori șefi din țară. Cât privește excluderea Președintelui Uniunii Avocaților din rândul membrilor de drept ai CSP, acest lucru se justifică prin lipsa de argumentare care au stat la baza introducerii Președintelui Uniunii Avocaților în calitate de membru de drept al CSP prin Legea nr.128/2019.

Cât privește reprezentarea proporțională a procurorilor în cadrul Consiliului, menționăm că prin Hotărârea Curții Constituționale nr.13/2020, Curtea a considerat inadmisibilă solicitarea autorilor sesizării referitoare la controlul constituționalității articolului 69 alin. (1), (2) și (4) din Legea cu privire la Procuratură, care vizează componența Consiliului Superior al Procurorilor și numărul procurorilor în cadrul Consiliului. În opinia Comisiei de la Veneția, autonomia procuraturii nu constituie un principiu cu aceeași forță normativă ca principiul independenței judiciarului. Standardul de bază este că trebuie să se asigure o autonomie suficientă pentru a proteja autoritățile

procuraturii de influență politică nepotrivită. Astfel, de vreme ce există o tendință clară în standardele internaționale care recunosc importanța independenței procurorilor față de ingerințele politice, nu există standarde care să prescrie existența unui consiliu al procurorilor. Acolo unde există un asemenea consiliu – practică tot mai răspândită – nu există vreo cerință privind obligativitatea includerii unei majorități din procurori. Există un echilibru delicat care trebuie atins între nevoia de a include un număr semnificativ de procurori și, pe de altă parte, nevoia ca acest organism să nu devină un instrument de autoguvernare corporatistă. Consiliul procurorilor nu poate fi un instrument de autoguvernare pură, ci își derivă propria legitimitate democratică din alegerea a cel puțin o parte din membrii săi de către Parlament (a se vedea *Opinia amicus curiae* nr. 972/2019 despre amendamentele la Legea cu privire la Procuratură (CDL-AD(2019)034), § 34).

Curtea a mai notat că articolul 125¹ alin. (2) din Constituție stabilește componența Consiliului Superior al Procurorilor. Norma constituțională prevede că Consiliul este constituit, în condițiile legii, din procurori aleși din cadrul procuraturilor de toate nivelurile și din reprezentanți ai altor autorități, instituții publice sau ai societății civile. Curtea a observat că Constituția nu fixează numărul de membri ai Consiliului, nici proporția de membri procurori și membri reprezentanți ai altor autorități, instituții publice sau ai societății civile, stipulând doar că procurorii în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor constituie o parte importantă. Pe de altă parte, Curtea a observat că articolul 125¹ alin. (2) din Constituție prevede că Consiliul Superior al Procurorilor este constituit în condițiile legii. Astfel, Constituția lasă la discreția Parlamentului stabilirea prin lege a numărului membrilor Consiliului Superior al Procurorilor și a cotei membrilor din rândul procurorilor, cu condiția ca aceștia să constituie o parte importantă (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 7 din 24 ianuarie 2020, §§ 20-21).

Curtea a mai reținut că formula utilizată de constituentă în articolul 125¹ alin. (2), conform căreia procurorii în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor „constituie o parte importantă”, nu poate fi echivalată cu formula „constituie majoritatea”.

La fel, în Avizul nr. 5 din 19 aprilie 2016 la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova (instituția procuraturii), cu referire la instituția Consiliului Superior al Procurorilor, Curtea a reținut că, dacă sunt **formate într-un mod echilibrat**, spre exemplu, **din procurori, avocați și reprezentanți ai societății civile**, și dacă **sunt independente de alte organe ale statului**, asemenea consilii au avantajul de a furniza expertiză în procesul de numire și disciplinare și să-i apere pe procurori cel puțin de influențele politice; componența Consiliului Procurorilor ar trebui să **incladă procurori de la toate nivelurile**, dar și **alți practicieni ai dreptului, precum avocați sau profesori de drept**.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului dat nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Prezentul proiect de lege se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea altor acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Proiectul este plasat pe pagina oficială a Parlamentului.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.
9. Constatările expertizei juridice
Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii.
10. Constatările altor expertize
Proiectul nu conține nici un aspect ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, respectiv, nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare (AIR).

Igor Iotrienco
